

Vloga vključenega in opolnomočenega pacienta v fizioterapiji

Blanka Koščak Tivadar, mag. vzg. in men. v zdr., dipl. fiziot.¹; doc. dr. Bojana Filej, univ. dipl. org.^{2,3}

¹Mediko d.o.o.; Ljubljana, Višnja gora; ²Fakulteta za zdravstvene vede Novo mesto; ³Alma Mater Europaea – Evropski center Maribor, Maribor

Korespondenca/Correspondence: Blanka Koščak Tivadar, mag. vzg. in men. v zdr., dipl. fiziot.; e-pošta: blanka@fizioterapija-mediko.si

Uvod: Vključitev pacienta v proces zdravstvene obravnave kot enakopravnega člana zdravstvenega tima je temeljni pogoj kakovostne obravnave. Pacient prevzame odgovornost za svoje zdravje (1), pri čemer je treba upoštevati njegove vrednote, prioritete in splošne poglede ter vzajemno izmenjevati podatke (2). Aktivna vključitev pacienta v zdravstveno obravnavo v sodelovanju s fizioterapevti je mogoča v vlogi vključenega ali opolnomočenega pacienta, pri čemer se obe vlogi malenkostno razlikujeta. Medsebojni odnos med partnerjema ni enakovreden (3), zato so bistvenega pomena zaupnost (4), pacientova zavzetost in postavitev realističnih ciljev (5). Namen: Z raziskavo smo želeli preučiti, koliko fizioterapevti poznajo pomen vključenosti in opolnomočenja pacienta. **Metode:** Raziskava je potekala junija 2014, in sicer med fizioterapevti v javnem zdravstvu. Kot instrument raziskave smo uporabili spletni anketni vprašalnik. V vzorec smo zajeli prvih 25 pravilno izpolnjenih anketnih vprašalnikov. Za obdelavo podatkov smo uporabili računalniška programa SPSS Statistics 20 in Microsoft Office Excel. **Rezultati:** Odgovornost za zdravje so anketiranci v večini (60 %) primerov pripisali pacientom. Kot najpomembnejšo fizioterapevtovo nalogo so izbrali določitev cilja zdravstvene obravnave (92 %) v sodelovanju s pacientom in sledenje navodilom fizioterapevta (64 %). Večina (84 %) fizioterapevtov meni, da se njihova vloga v procesu zdravstvene obravnave s povečanjem vloge pacienta ne bo zmanjšala. Toda nekateri pacienti (20 %) imajo po mnenju fizioterapevtov raje pasivno kot aktivno vlogo v zdravstveni obravnavi. Anketiranci so za dvig kakovosti pri obravnavi pacienta zaznavali potrebo po dodatnem znanju (76 %), predvsem po znanju psihologije in psiholoških pristopov (58 %) ter komunikacijskem znanju (31 %). **Zaključki:** Za dvig kakovosti v fizioterapiji je nujna aktivna vključitev pacienta v tim kot tudi v proces fizioterapevtske obravnave. Termin »opolnomočenje« je še precej neznan in tudi v teoriji težje razložljiv ter pogosto enačen s terminom »vključen pacient«. Potrebno je zavedanje, da s prenosom odgovornosti oziroma z delitvijo odgovornosti pridobijo vsi udeleženci v procesu zdravstvene obravnave.

Ključne besede: pacient, vključenost, opolnomočenje, zdravstvena obravnava, fizioterapija.